

Dit blad gaat in zomerpauze. Ook de plaatselijke vrijwilligers krijgen rust. Eerst laten we ze nog aan het woord

Eerlijke toerist gaat verst

Toerisme kan in binnen- en buitenland zwakkere groepen kansen bieden

- ▶ Eerlijk is: menswaardige lonen uitbetalen
- ▶ In binnenland snijpunt met sociale economie
- ▶ Helaas bestaan geen internationale normen

Erik DE SMET

Wat had u gedacht van volgend reisaanbod? Twaalf dagen in Togo in West-Afrika met een exclusief verblijf in een afgelegen dorp. Door de ontvangst van toeristen hebben de dorpingen een inkomen en verbeteren ze hun situatie. De toeristen krijgen een ervaring die een strandvakantie nooit kan bieden. Het is een staaltje van eerlijk en solidair toerisme.

Samuel Poos van de Belgische Technische Coöperatie bestudeert de sector. „We maken een onderscheid tussen solidair en eerlijk toerisme”, zegt hij. „Het eerste ligt in het verlengde van ontwikkelingssamenwerking. Een voorbeeld is de Bouworde. Eerlijk toerisme is verwant met fair trade. Opbrengsten moeten zoveel mogelijk plaatselijke producenten ten goede komen, met dit verschil dat het product, hier toerisme, in het land van oorsprong wordt geconsumeerd.”

De Franse toerisme-expert Bernard Schéou ontwikkelde een ‘piramide van verantwoord toerisme’. Onderaan staat massatoerisme, bovenaan achtereenvolgens ecologisch, solidair en eerlijk toerisme. Het probleem is dat er geen internationale normen zijn voor eerlijk toerisme. Voorwaarde is dat plaatselijke mensen de activiteiten ontwikkelen en dat werknemers menswaardig en stipt worden betaald. Het is eerst en vooral ook microtoerisme, met kleine groepen dus.

Er bestaan voorbeelden van het vervloeien van ecologisch en eerlijk toerisme. In Rwanda komen westerlingen naar de gorillas kijken. Daardoor zijn deze dieren beter beschermd dan voorheen, want de plaatselijke bevolking verdient eraan. In Benin beslissen traditionele dorpen zelf hoeveel toeristen ze toelaten. De dorpingen werden zich meer bewust van hun eigenwaarde.

De Bottelarij in Wellen biedt de dagjestoerist een hartelijk (en eerlijk) onthaal. © Mine Dalemans

Bestaat er ook bij ons eerlijk en solidair toerisme? Toerisme Vlaanderen ervaart dat ook in de reissector de vraag naar bewust consumeren groeit. ‘Wwoofers’ zijn bijvoorbeeld mensen die hun vakantie doorbrengen op een ecologische boerderij en er tegelijk een handje toesteken.

„Opbrengsten van eerlijk toerisme moeten zo veel mogelijk plaatselijke mensen ten goede komen”

Voorbeelden van eerlijk toerisme in eigen land zijn te vinden op het snijpunt van sociale economie en toerisme. De Bottelarij in het landelijke Ulbeek huisvest Aksi, ArbeidsKansen voor Sociale Integra-

tie, en heeft als missie duurzame tewerkstelling van mensen uit de zogeheten kansengroepen.

„We startten als bouwbedrijf en schoonmaakdienst”, vertelt gedelegeerd bestuurder Ann Debock. „Toen we introkken in de gewezen brouwerij Hayen, voelden we dat daarmee meer kon gebeuren. Ulbeek ligt aan de poort van Haspengouw en aan het fietsnetwerk. Vijf jaar geleden lanceerden we een fietsterras, het jaar daarop serveerden we hapjes en nog later wierven we een kok aan zodat we nu een typische streekkeuken kunnen aanbieden, afgewisseld met multiculturele gerechten.”

Na een fietstocht in Haspengouw drinken we een kop koffie op het gezellige binnenterras. De Bottelarij biedt ook een ‘verhalenfluisteraar’ aan: met de fiets en een mp3-speler verken je via holle wegen en fruitgaarden het

verhaal van de bokkenrijders. In de oude brouwerij, gelegen aan een rustiek dorpsplein dat wat aan Bokrijk doet denken, worden ook fietsen en bolderkarren verhuurd.

In totaal heeft Aksi honderd mensen in dienst die elders weinig kansen kregen: jongeren met een drugsverleden, islamitische vrouwen met hoofddoek, personen met autisme of trage bewegingen, of gewoon mensen die pech hebben gehad. Afraa uit Irak begon in de schoonmaak, maar wilde koken. Vandaag leidt ze op wekdagen de keukenploeg en gaat ze voor haar koksdiploma.

„Stilaan evolueren we naar een toeristisch cultuurcafé. Deze zomer hebben we een kunsttentoonstelling met als thema het bierflesje”, vervolgt Ann Debock. „Alle activiteiten in De Bottelarij hebben als doel tewerkstel-

ling te realiseren. Als je gelooft in mensen, dan kunnen ze veel. Verwacht hier geen witte tafellakens, wel een warm onthaal en een hartelijke sfeer.”

Liefdadigheid is dit niet, toerisme is tenslotte harde economie. Ook in De Bottelarij tel je 2 euro neer voor een koffie. Het is dus een bedrijf als een ander. Te vermelden is dat alle werknemers in principe een vast contract krijgen. Seizoenwerknemers zijn er niet. Ook buiten het toeristische hoogseizoen is er werk aan de winkel. Daarmee toont eerlijk toerisme in binnen- en buitenland hetzelfde gezicht: een eerlijk loon, een menswaardig statuut.

De Bottelarij in Wellen-Ulbeek (Ulbeekstraat 21) is 's zomers open van 11 tot 21 uur, van dinsdag tot zondag. Weer weten? 012 21 42 84, info@aksi.be, www.aksi.be.